

Львівська
Педагогічна
Спільнота

МІЖНАРОДНА
НАУКОВО-ПРАКТИЧНА КОНФЕРЕНЦІЯ

**СУЧАСНИЙ ВИМІР
ПСИХОЛОГІЇ ТА ПЕДАГОГІКИ**

26–27 травня 2017 р.

Львів

**Громадська організація
«Львівська педагогічна спільнота»**

ЗБІРНИК ТЕЗ НАУКОВИХ РОБІТ

**УЧАСНИКІВ МІЖНАРОДНОЇ
НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ**

**«СУЧАСНИЙ ВИМІР
ПСИХОЛОГІЇ ТА ПЕДАГОГІКИ»**

26–27 травня 2017 р.

**Львів
2017**

ББК 159.9+37.01(063)

УДК 88+74я43

С 91

С 91 Сучасний вимір психології та педагогіки: Збірник тез наукових робіт учасників міжнародної науково-практичної конференції (м. Львів, 26–27 травня 2017 року). – Львів: ГО «Львівська педагогічна спільнота», 2017. – 172 с.

У збірнику містяться матеріали, подані на міжнародну науково-практичну конференцію «Сучасний вимір психології та педагогіки». Для студентів, аспірантів, викладачів навчальних закладів, науковців та представників громадських організацій.

Усі матеріали подаються в авторській редакції.

ББК 159.9+37.01(063)

УДК 88+74я43

© Автори статей, 2017
© Львівська педагогічна спільнота, 2017

ЗМІСТ

НАПРЯМ 1. ЗАГАЛЬНА ПСИХОЛОГІЯ ТА ПСИХОЛОГІЯ ОСОБИСТОСТІ

Аббасова Аферин ЭКСПЕРИМЕНТАЛЬНО-ПСИХОЛОГИЧЕСКОЕ ИССЛЕДОВАНИЕ ЛИЧНОСТНЫХ КАЧЕСТВ И РУКОВОДЯЩИХ СПОСОБНОСТЕЙ У ПОЛИТИЧЕСКИХ ДЕЯТЕЛЕЙ	9
Васильєва С. А. ФОРМИ РОБОТИ З ВИХОВАТЕЛЯМИ ДНЗ	13
Гаврилян А. С. ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ФЕНОМЕНА ЦІЛЕПОКЛАДАННЯ	16
Козак Г. Г. СУЧАСНІ КОНЦЕПЦІЇ РОЗВИТКУ ПРОФЕСІЙНОЇ КАР'ЄРИ	18
Ляховець Л. О. ОБРАЗ УСПІШНОГО ВИКЛАДАЧА ВИЩОЇ ШКОЛИ В УЯВЛЕННЯХ СТУДЕНТІВ	21
Овідієнко І. М. ПОНЯТТЯ «БЛАГОПОЛУЧЧЯ», «СУБ'ЄКТИВНЕ БЛАГОПОЛУЧЧЯ» В ПСИХОЛОГІЇ	25
Onufrieva L. A. IMAGE "ME-PROFESSIONAL" AS A COMPONENT OF "ME-CONCEPT" OF FUTURE SOCIONOMIC SPECIALISTS' PERSONALITY	28
Черепехіна О. А. ПСИХОЛОГІЧНА ХАРАКТЕРИСТИКА РИТУАЛІВ У ПЕРВІСНОМУ УКРАЇНСЬКОМУ ВЕСІЛЬНОМУ ОБРЯДІ	31
Щербій А. О. ВІЛИВ АРТ-ТЕРАПІЇ НА ОСОБИСТІТЬ	34
НАПРЯМ 2. ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНІ ПРОБЛЕМИ В ОСВІТІ	
Бугерко Я. М. ОСВІТНІЙ ПРОСТІР ЯК ФАКТОР ДУХОВНОГО ЗРОСТАННЯ ОСОБИСТОСТІ	36
Іщенко В. С. ФЕНОМЕН «РОЗУМІННЯ» ЯК ПІДГРУНТЯ АНАЛІТИЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ МАЙБУТНЬОГО ФАХІВЦЯ З ДОКУМЕНТОЗНАВСТВА ТА ІНФОРМАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ	39

Кузава І. Б., Добринюк Л. Л. ВПЛИВ МИСТЕЦТВА НА ГАРМОНІЙНИЙ РОЗВИТОК ДИТИНИ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ.....	42
Макаренко А. О., Калайтан Н. Л., Старовойт Т. П. ДИНАМІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ЦІНІСНО-ЗМІСТОВИХ ОРІЄНТАЦІЙ МАЙБУТНЬОЇ ПРОФЕСІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ СТУДЕНТІВ-ПСИХОЛОГІВ.....	45
Манилова Л. М. АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ІНКЛЮЗИВНОЇ ОСВІТИ.....	47
Мельник О. О. ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНІ АСПЕКТИ РОЗВИТКУ ТВОРЧОЇ УЯВИ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ОБРАЗОТВОРЧОГО МИСТЕЦТВА.....	50
Низовець-Крофта О. А. ОСОБЛИВОСТІ НАВЧАННЯ СТУДЕНТІВ-ПСИХОЛОГІВ НАВИЧОК ВЕДЕННЯ КОНСУЛЬТАТИВНОЇ БЕСІДИ.....	53
НАПРЯМ 3. ПЕДАГОГІЧНА ТА КОРЕКЦІЙНА ПСИХОЛОГІЯ	
Віденіна О. В. ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ МОВЛЕННЯ В ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ ІЗ ЗАТРИМКОЮ ПСИХІЧНОГО РОЗВИТКУ.....	57
Гера Т. І. ТЕХНОЛОГІЯ РОБОТИ З ІНДИВІДУАЛЬНИМИ ПРОГРАМАМИ ОСОБИСТІСНОГО РОЗВИТКУ В ПСИХОЛОГІЧНОМУ СУПРОВОДІ МІГРАНТІВ.....	59
Кабанцева А. В. ДИНАМІКА ПСИХОЕМОЦІЙНОГО СТАНУ ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ НА СХОДІ УКРАЇНИ.....	62
Носатенко А. Г. • ВИКОРИСТАННЯ ДИДАКТИЧНИХ ІГОР ДЛЯ ФОРМУВАННЯ ВИМОВНОЇ СТОРОНИ МОВЛЕННЯ В ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ З ФОНЕТИКО-ФОНЕМАТИЧНИМ НЕДОРОЗВИТКОМ.....	65
Панченко О. А., Тютюнник О. Ю. ВПЛИВ СТРЕСОГЕННИХ ЧИННИКІВ НА ЕМОЦІЙНО-ВОЛЬОВУ СФЕРУ В ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ.....	67
Ярцева Д. Ю. ОСОБЛИВОСТІ МОВЛЕННЕВОГО РОЗВИТКУ ДІТЕЙ ІЗ ФОНЕТИКО-ФОНЕМАТИЧНИМ НЕДОРОЗВИНЕННЯМ МОВЛЕННЯ.....	71

НАПРЯМ 4. СОЦІАЛЬНО-ПСИХОЛОГІЧНІ ПРОБЛЕМИ ОРГАНІЗАЦІЇ ТА УПРАВЛІННЯ

Dimitrova M. N., Georgieva A. P., Peneva S. P.

INFLUENCE OF INDIVIDUAL CHARACTERISTICS
ON THE PROFESSIONAL STRESS IN MEDICAL NURSES..... 74

НАПРЯМ 5. СОЦІАЛЬНА І ЮРИДИЧНА ПСИХОЛОГІЯ

Шмиглюк О. Г.

СОЦІАЛЬНО-ПСИХОЛОГІЧНІ ЧИННИКИ ФОРМУВАННЯ
ЕТНІЧНИХ СТЕРЕОТИПІВ У ЮНАЦЬКОМУ ВІЦІ 78

НАПРЯМ 6. ЗАГАЛЬНА ПЕДАГОГІКА

Авраменко К. Б.

ВПЛИВ ІНТЕРВ'Я ТЕХНОЛОГІЙ НА ЕФЕКТИВНІСТЬ УРОКІВ
МАТЕМАТИКИ В ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ 82

Беспалько Г. М.

ІНТЕГРАЦІЯ ВИДІВ ЗОБРАЖУВАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ
ЯК ЗАСІБ ЕСТЕТИЧНОГО РОЗВИТКУ ДОШКІЛЬНИКІВ
(80-ТІ РР. XX – ПОЧ. XXI СТ.): ТЕОРЕТИЧНЕ ОБГРУНТУВАННЯ..... 84

Білий Р. О.

ШЛЯХИ ТА УМОВИ СТИМУЛЮВАННЯ
В МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ ПЕДАГОГІЧНОЇ АКТИВНОСТІ..... 87

Вигранка Т. В.

ЛІНГВІСТИЧНИЙ КОМПОНЕНТ КОМПЕТЕНТНОГО
ПІДХОДУ ДО НАВЧАННЯ СТУДЕНТІВ ФІЛОЛОГІЧНИХ
ДИСЦИПЛІН: АСПЕКТИ ПРОЯВУ 92

Зузяк Т. П.

СТАНОВЛЕННЯ ЧОЛОВІЧИХ ГІМНАЗІЙ СХІДНОГО ПОДІЛЛЯ
ДРУГОЇ ПОЛОВИНИ ХІХ СТ. 93

Катярова О. В.

ОСОБЛИВОСТІ РЕЛІГІЙНО-МОРАЛЬНОГО ВИХОВАННЯ
ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ 97

Мажен Б. В.

ПРОГРАМНА ОСНОВА ДОШКІЛЬНОГО ВИХОВАННЯ
В ПОЛЬЩІ: ЗАКЛАДЕНІ ЦІЛІ ТА РЕЗУЛЬТАТИ ОСВІТИ 99

Марчук М. В.

БАЗОВІ ЗАСАДИ МІЖНАРОДНОГО ГУМАНІТАРНОГО
ПРАВА В ЗМІСТІ ПІДГОТОВКИ СТУДЕНТІВ ВИЩИХ
НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДІВ 102

Пшенична Н. С. ПІДГОТОВКА МАЙБУТНЬОГО ВЧИТЕЛЯ ГЕОГРАФІЇ ДО РЕАЛІЗАЦІЇ МІЖПРЕДМЕТНИХ ЗВ'ЯЗКІВ ІЗ ХІМІСЮ	105
Ступак М. Г. ВИВЧЕННЯ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ ЯК ПРІОРИТЕТ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІТИКИ УКРАЇНИ В КОНТЕКСТІ ОСНОВНИХ ТЕНДЕНЦІЙ РОЗВИТКУ ЄВРОПЕЙСЬКОГО ОСВІТНЬОГО ПРОСТОРУ	108
Ткачук О. С. КРАЄЗНАВЧИЙ КОМПОНЕНТ У МУЗИЧНІЙ ОСВІТІ ШКОЛЯРІВ В УКРАЇНІ (70-90-ТІ РР. ХХ СТ.).....	110
Трофаїла Н. Д. ВПЛИВ ПРЕВЕНТИВНОГО ВИХОВАННЯ НА ФОРМУВАННЯ ЕМОЦІЙНОЇ СФЕРИ ДОШКІЛЬНИКІВ	113
Уйсїмбаєва М. В. ОСОБЛИВОСТІ ПРОЦЕСУ ФОРМУВАННЯ ЦІННІСНИХ ОРІЄНТАЦІЙ ОСОБИСТОСТІ.....	115
Уйсїмбаєва Н. В. ЗМІСТ ДОСКОНАЛОСТІ ЛЮДИНИ	117
Ходак Т. В. ОРГАНІЗАЦІЙНО-ПЕДАГОГІЧНІ ОСНОВИ ОРГАНІЗАЦІЇ ПЕДАГОГІЧНОЇ ПРАКТИКИ В ПЕДАГОГІЧНОМУ КОЛЕДЖІ	120
НАПРЯМ 7. ФІЛОСОФІЯ СУЧАСНОЇ ОСВІТИ. СУЧАСНІ ПЕДАГОГІЧНІ ТЕХНОЛОГІЇ ТА МЕТОДИКИ	
Бондаренко Т. А. ОСОБЛИВОСТІ ВИКОРИСТАННЯ ПРАКТИЧНИХ МЕТОДІВ НАВЧАННЯ НА УРОКАХ ПРИРОДОЗНАВСТВА В СУЧАСНІЙ ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ.....	124
Гречиха О. П. ЕФЕКТИВНІСТЬ ЗАСТОСУВАННЯ ІНТЕРАКТИВНИХ ТЕХНОЛОГІЙ НА УРОКАХ МАТЕМАТИКИ В ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ	126
Качанова О. А. ЗАЛУЧЕННЯ ПІДРОСТАЮЧОГО ПОКОЛІННЯ ДО ГУМАНІСТИЧНИХ ДУХОВНИХ ЦІННОСТЕЙ: ІСТОРИЧНИЙ АСПЕКТ	129
Матчишин А. І. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ФОРМУВАННЯ КОМУНІКАТИВНО- МОВЛЕНСЬКИХ НАВИЧОК СТАРШИХ ДОШКІЛЬНИКІВ.....	132
Прус Н. О. ЗНАЧЕННЯ ПЕДАГОГІЧНИХ УМОВ ПІД ЧАС ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНОГО ІМІДЖУ МАЙБУТНЬОГО ВИКЛАДАЧА.....	136

Ребуха Л. З.
ВІПРОВАДЖЕННЯ ЗАСОБІВ ІННОВАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ
В ОРГАНІЗАЦІЮ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ МАЙБУТНІХ
СОЦІАЛЬНИХ ПРАЦІВНИКІВ 137

Смолук А. І.
ДОСЛІДЖЕННЯ СУБ'ЄКТИВНОГО СТАВЛЕННЯ
ДО ПРОФЕСІЙНОГО САМОРОЗВИТКУ
МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ 139

**НАПРЯМ 8. СУЧАСНІ ПСИХОЛОГІЧНІ
ТА ПЕДАГОГІЧНІ МЕТОДИ ВИКЛАДАННЯ**

Кифенко А. М.
ОРГАНІЗАЦІЙНІ ФОРМИ, МЕТОДИ ТА ЗАСОБИ
ФОРМУВАННЯ МУЗИЧНО-СЛУХОВОЇ АКТИВНОСТІ
МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ МУЗИЧНОГО МИСТЕЦТВА
В НАВЧАЛЬНОМУ ХОРОВОМУ КОЛЕКТИВІ 144

Сиротюк Е. В.
ІНТЕГРОВАННИЙ ПІДХІД У НАВЧАННІ МОЛОДШИХ
ШКОЛЯРІВ У ПЕРЕХІДНИЙ ПЕРІОД 147

Шамрай Л. І.
ЗАСТОСУВАННЯ ІНТЕРАКТИВНИХ МЕТОДІВ
У НАВЧАЛЬНОМУ ПРОЦЕСІ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ 149

**НАПРЯМ 9. ПСИХОЛОГІЯ СОЦІАЛЬНИХ КОМУНІКАЦІЙ,
МІЖІ РУКОВИХ ВІДНОСИН, МЕДІА-ПСИХОЛОГІЯ**

Журавльова Н. Ю., Гурлева Т. С.
ДІАЛОГ ЯК ФАКТОР ФОРМУВАННЯ
ПСИХОТЕРАПЕВТИЧНИХ СТОСУНКІВ ІЗ ДРУЖИНАМИ
ДЕМОБІЛІЗОВАНИХ ВІЙСЬКОВОСЛУЖБОВЦІВ 151

**НАПРЯМ 10. ПЕРЕХІД ДО БАГАТОРІВНЕВОЇ ВИЩОЇ ОСВІТИ:
ПРОБЛЕМИ І ПЕРСПЕКТИВИ**

Балацька Л. П., Олексів Г. Д., Шийка О. І.
СИСТЕМА ПРИСВОЄННЯ РІВНЯВ ТА СТУПЕНІВ
ВИЩОЇ ОСВІТИ: ДОСВІД АВСТРІЇ 154

Жигірь В. І.
ПРО ДЕЯКІ УМОВИ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ
КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОГО ВЧИТЕЛЯ У ВНЗ 157

Трофіла Н. Д.
*аспірант кафедри психолого-педагогічної,
превентивної та інклюзивної освіти*

Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини
м. Умань, Черкаська область, Україна

ВПЛИВ ПРЕВЕНТИВНОГО ВИХОВАННЯ НА ФОРМУВАННЯ ЕМОЦІЙНОЇ СФЕРИ ДОШКІЛЬНИКІВ

В Україні особливої актуальності набуває проблема виховання особистості, здатної навчатися впродовж свого життя, подолання негативних проявів у поведінці, вміння досягати успіху в реалізації своїх здібностей, спричинених складними соціокультурними умовами, економічними й політичними суперечностями, нерівноваженістю соціальних процесів, криміногенністю суспільства.

Соціальна потреба у новому типі особистості зумовлює пошуки нових методів та шляхів здійснення виховного впливу, відмінних від прийнятних для традиційної освітньої системи.

Одним із основних шляхів формування такої особистості є реалізація завдань превентивного виховання, означених у Концепції превентивного виховання дітей і молоді (1998 р.).

Відповідно до Концепції превентивного виховання дітей і молоді, суб'єктами превентивного виховання є: діти дошкільного віку, учні загальноосвітніх закладів, середніх спеціальних навчальних закладів, студенти; неповнолітні, які є на обліку (шкільному, кримінальному, наркологічному); неповнолітні, соціалізація яких відбувається під впливом негативних явищ (груп соціального ризику); неповнолітні, які перебувають у закладах соціальної реабілітації, містах позбавлення волі або повернулися з них; неповнолітні, які не мають умов сімейного виховання, діти-сироти; неповнолітні з алкоголе-наркозалежних сімей; діти, батьки яких перебувають у місцях позбавлення волі; молоді сім'ї, які потребують консультативної допомоги з догляду за дітьми, їх виховання; родини, які мають дітей з адиктивними проявами поведінки; педагогічні колективи навчально-виховних, позашкільних культурно-освітніх та ін. закладів; працівники служб у справах дітей, кримінальної міліції та інших правових установ, медичних закладів; працівники ЗМІ; громадські, благодійні організації, трудові колективи, релігійні конфесії; центри превентивного виховання [2].

Проблема превентивності завжди є пріоритетною в системі психолого-педагогічних, медичних, правових, соціологічних досліджень, адже покликана забезпечувати комплексний вплив на фізичний, психічний, соціальний і духовний розвиток особистості, сприяти формуванню здорового способу життя, навичок про соціальної поведінки, підвищувати ефективність профілактики асоціальних проявів у поведінці дітей та учнівської молоді, нівелювати або зменшувати вплив на них негативних факторів соціального оточення.

Сьогодні ідеї превенції розвивають В. Оржеховська, Н. Максимова, В. Приходько, С. Тостоухова, М. Окаринський, О. Пилипенко, О. Ченков, В. Кашуба, С. Футорний.

На думку В. Приходько, превентивне виховання є випереджальним, застережливим процесом, а профілактика – запобіжним, захисним, охоронним [5].

Ін випацненням Б. Блума, превентивне виховання передбачас науково обгрунтовані та вчасно вжиті заходи, спрямовані на запобігання життєвим несприятим; збереження, підтримку та захист нормального рівня життя й здоров'я людей; сприяння у досягненні поставленої мети та розкритті їхнього внутрішнього потенціалу [5].

Мета превентивного виховання полягає у досягненні сталої відповідальної поведінки, сформованості імунітету до негативних впливів соціального середовища [3, с. 12].

Основними завданнями превентивного виховання В. Оржеховська вважає: стимулювання дітей до здорового способу життя й позитивної соціальної орієнтації; сприяння валеологізації навчально-виховного процесу, навчання з раннього віку навичок охорони свого життя; зміцнення здоров'я, зберігаючи технології навчання й виховання [4].

Також, В. Оржеховська вважає, що ідея превентивності має пронизувати весь навчально-виховний процес у системі «дошкільна ланка – школа – навчальні заклади різних типів і рівнів акредитації – громадська організація» [4].

Таким чином, розвиток педагогами ідеї превентивності набув ознак валеологізації навчально-виховного процесу молодого покоління, починаючи з дошкільної освіти.

На сьогоднішній день немає чіткого визначення, що входить у поняття «здорова дитина». В якості основних факторів, які впливають на здоров'я дитини можна виділити такі: середовище проживання дошкільника, харчування, імунітет дітей, біологічні фактори, емоційна сфера.

В дошкільному віці починає формуватись особистість дитини, при чому цей процес тісно пов'язаний з розвитком емоційної сфери, із формуванням інтересів та мотивів поведінки, що відповідно, детерміновано соціальним оточенням, передусім типовими для даного етапу розвитку взаєминами з дорослими, на оволодіння нею різноманітними видами діяльності. Впродовж дошкільного дитинства емоції розвиваються, ускладнюються і набувають інтелектуалізованого характеру [1].

За період дитинства особливості емоцій (їх сила, протяжність, стійкість) змінюються в зв'язку з змінами загального характеру провідної діяльності дитини і її мотивів, а також в зв'язку з ускладненням стосунків дитини з навколишнім світом.

У дошкільній педагогіці розроблено достатній теоретичний матеріал і практичний досвід по корекції емоційної сфери дошкільників, як у процесі навчальних занять так і поза. (К. Изард, М. Чистякова, Г. Урунтаева).

Формування і корекцію недоліків емоційної сфери дітей дошкільного віку необхідно розглядати як пріоритетний напрямок у роботі дитячого психолога.

Однак практика останніх років у дошкільних навчальних закладах виявила суттєві недоліки в методичному забезпеченні корекції емоційної сфери дошкільників у процесі навчальних занять. Це пояснюється тим, що дітям дошкільного віку притаманний високий рівень тривожності, вони відчують себе ізольованими в сім'ї, не володіють навичками конструктивного спілкування.

Отже, основне завдання вихователя, батьків – наповнити повсякденне життя дошкільників цікавими справами, проблемами, ідеями, сприяти реалізації дитячих інтересів та життєвої активності. Організуючи діяльність дітей дорослі розвивають у кожній дитини прагнення до прояву ініціативи, до пошуку розумного і гідного виходу з різних життєвих ситуацій.

Список літератури:

1. Выготский Л. С. Педагогическая психология. – М., 1991.
2. Концепція превентивного виховання дітей і молоді : [затверджено Президією АПН України 25.02.1998 р. Протокол № 1-7/3-21] // Учитель.– 2000. – № 1-3. С. 6–11.
3. Оржеховська В. Про концепцію превентивного виховання дітей і молоді [Текст] / В. Оржеховська // Учитель. – 2000. – № 1–3. – С. 12–13.
4. Оржеховська В. М. Сучасні орієнтири превентивної педагогіки / В. М. Оржеховська, О. І. Пилипенко // Вісник АПН України «Педагогіка і психологія». – К., 2005. – № 2(47). – С. 17-25.
5. Приходько В. М. Підготовка майбутніх педагогів до превентивного виховання дітей із неблагополучних сімей : наук.-метод. посіб. / В. М. Приходько. – Запоріжжя : Прем'єр, 2006. – 288 с.

Уйсімбасва М. В.

кандидат педагогічних наук

м. Кропивницький, Україна

ОСОБЛИВОСТІ ПРОЦЕСУ ФОРМУВАННЯ ЦІННІСНИХ ОРІЄНТАЦІЙ ОСОБИСТОСТІ

Ефективність виховання соціальної активності особистості залежить від формування у неї власної системи цінностей на основі інтересів, потреб та переконань. Ціннісні орієнтації є «тим вихідним і необхідним психологічним механізмом, який обумовлює прагнення, спрямованість учня до максимальної реалізації в тій сфері життя, яка найбільш значуща для нього, спрямовує соціальну поведінку особистості» [4, с. 8].

Оскільки соціальні цінності суспільства, що регулюють поведінку і діяльність особистості, подаються переважно у вигляді норм, правил, традицій, важливим є своєчасна передача цих знань та усвідомлення їх особистістю. Саме тому, Т. Мальковська, акцентує увагу на необхідності формування у підростаючого покоління чіткого уявлення про ті цінності, які функціонують у суспільстві, оскільки ці цінності надають стійкості позиції особистості [3, 22-23].

Соціальні ідеали й цінності, які є основою формування ціннісних орієнтацій особистості, слугують мотивами її соціальної активності, як активного суб'єкта життєдіяльності, здатним діяти цілеспрямовано та самостійно, здійснювати власний вибір і відповідати за наслідки своєї діяльності. Ціннісні орієнтації детермінують мотивацію особистості.

Соціальні цінності, які відповідають потребам та інтересам особистості, у поєднанні з соціальними й моральними нормами складають єдину ціннісно-нормативну систему регулювання й корекції поведінки індивіда, а також розглядаються в якості феноменів суспільної свідомості. Саме вони набувають для особистості значення цілей, соціальних орієнтирів, мотивують діяльність і дають змогу здійснювати її в певних соціально схвалених межах [2, с. 58–59].